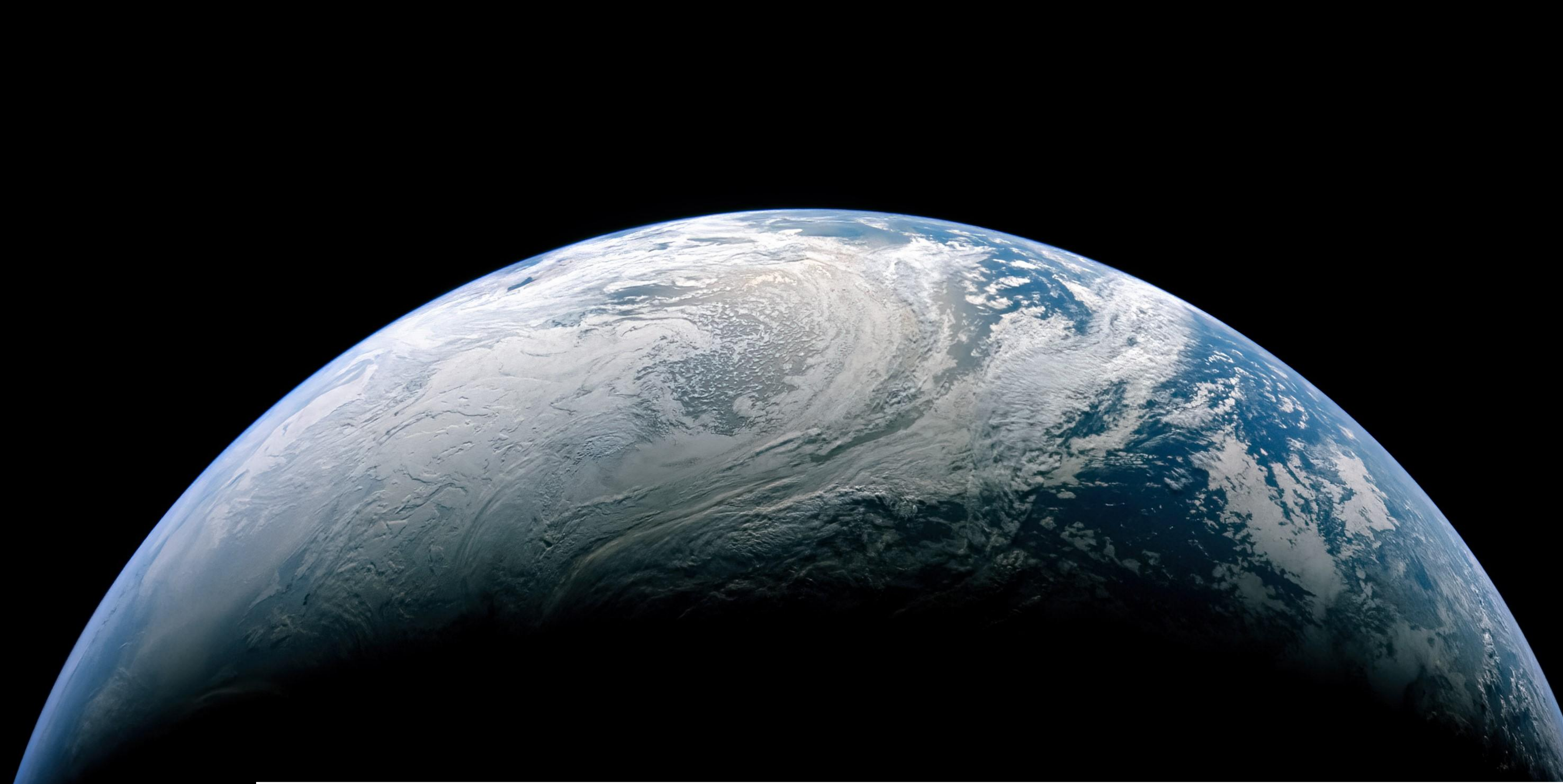

Globální koncepce ochrany životního prostředí

6. Hodnoty a postoje

Přednáší: **Vojtěch Kotecký**
Centrum pro otázky životního prostředí UK

Agenda

1. Úvod
2. Znečištění
3. Biodiverzita a využití země
4. Klima
5. Oceány
6. **Hodnoty a postoje**
7. Technologie
8. Ekonomika
9. Věda
10. Udržitelnost
11. Policy
12. Firmy
13. Instituce

Preference mezi environmentálními a ekonomickými prioritami

Odpovědi na otázku: „And thinking about environmental protection, to which of the following two opinions do you feel the closest? Environmental protection...(a) must be given priority over the competitiveness of the economy (b) ...must not be given priority over the competitiveness of the economy" – respondenti z České republiky, N=1169

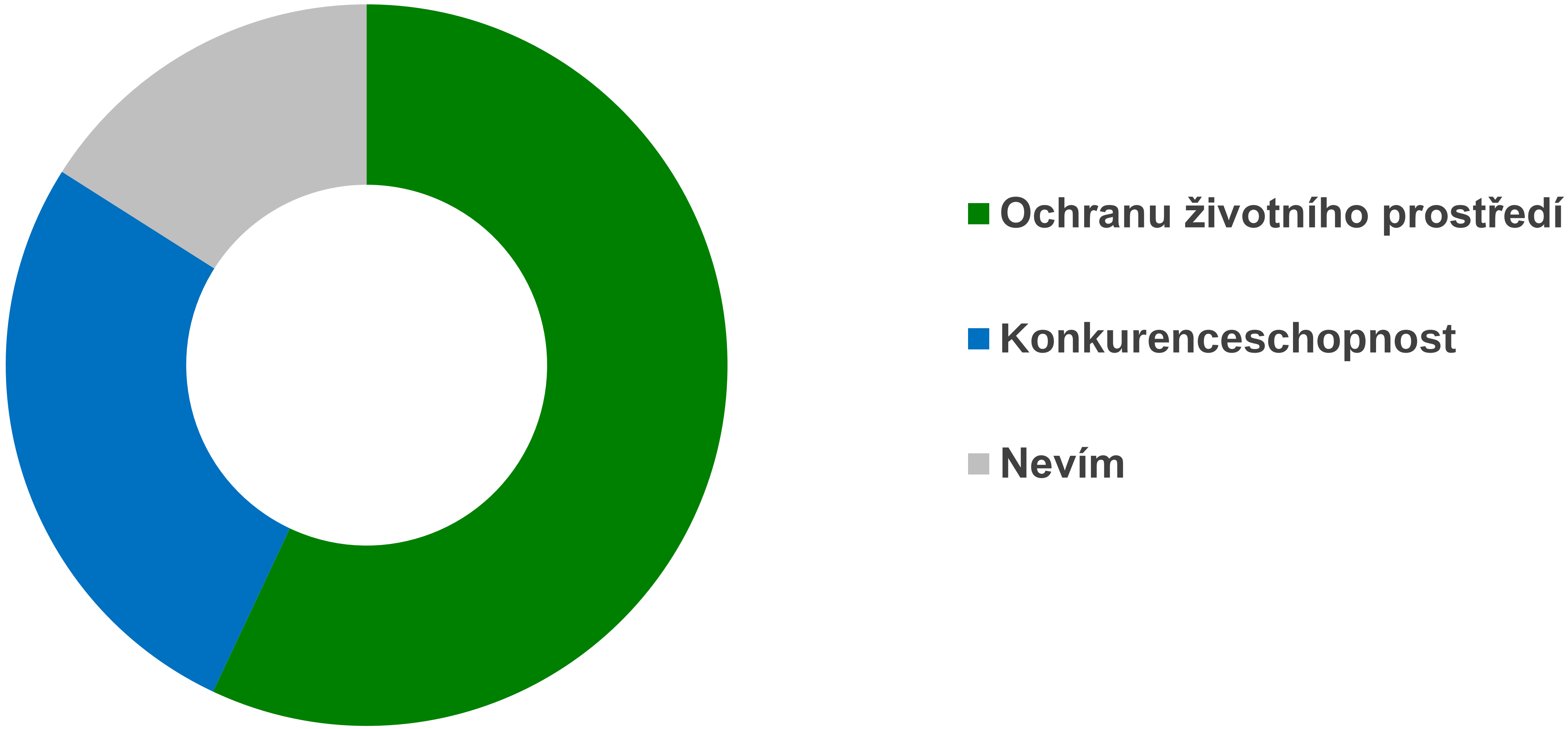

Data: Eurobarometr 2008

Preference mezi environmentálními a ekonomickými prioritami

Odpovědi na otázku: „Here are two statements people sometimes make when discussing the environment and economic growth. Which of them comes closer to your own point of view? A. Protecting the environment should be given priority, even if it causes slower economic growth and some loss of jobs. B. Economic growth and creating jobs should be the top priority, even if the environment suffers to some extent.“ – vybrané státy světa, 2017–22

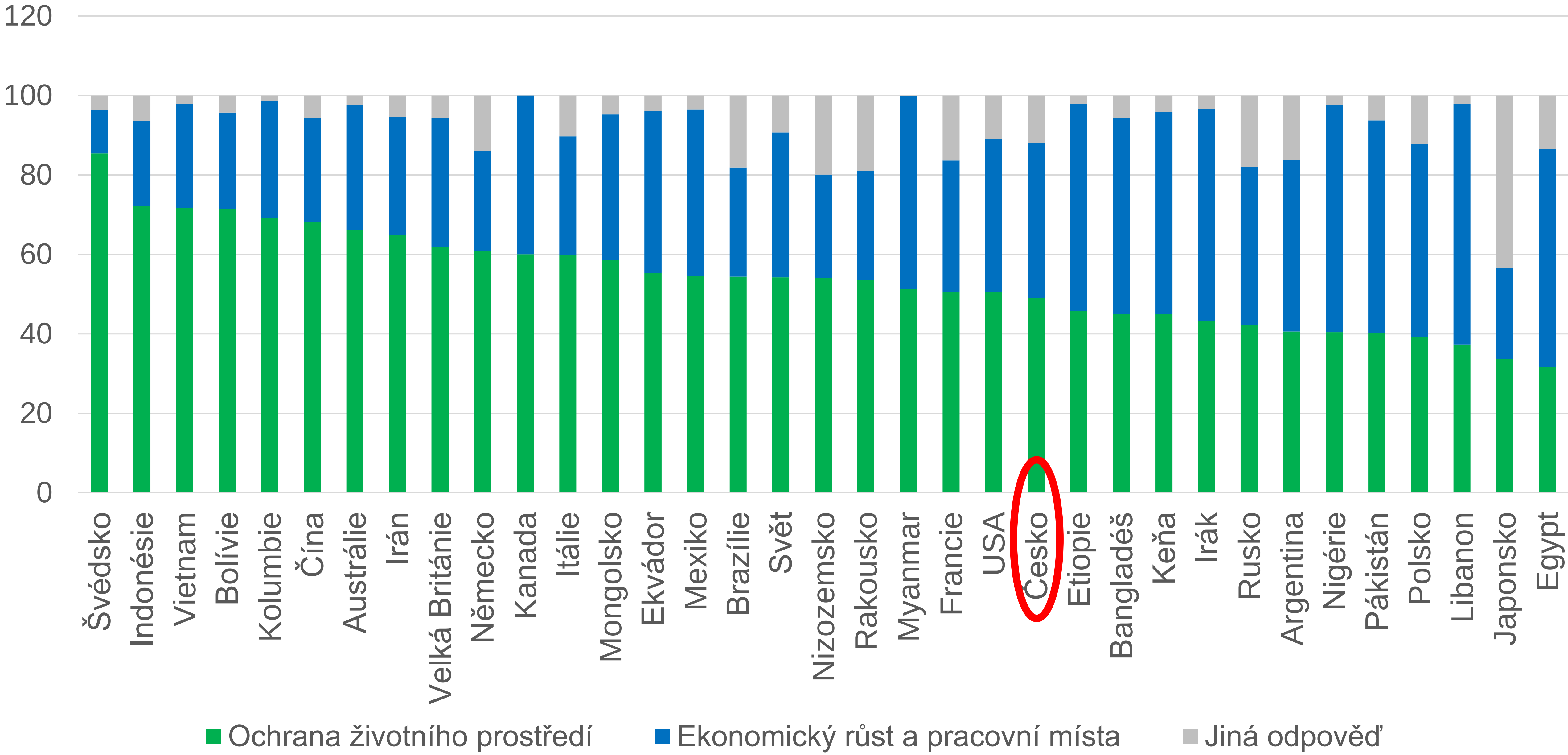

Data: World Values Survey 2018

Preference mezi environmentálními a ekonomickými prioritami

Odpovědi na otázku: „Would you be willing to contribute 1% of your household income every month to fight global warming? “ – % kladných odpovědí ve 125 státech (129 902 respondentů), 2021–22; a vztah národních průměrů k HDP země a indexu zranitelnosti vůči změnám klimatu dle IPCC 6AR

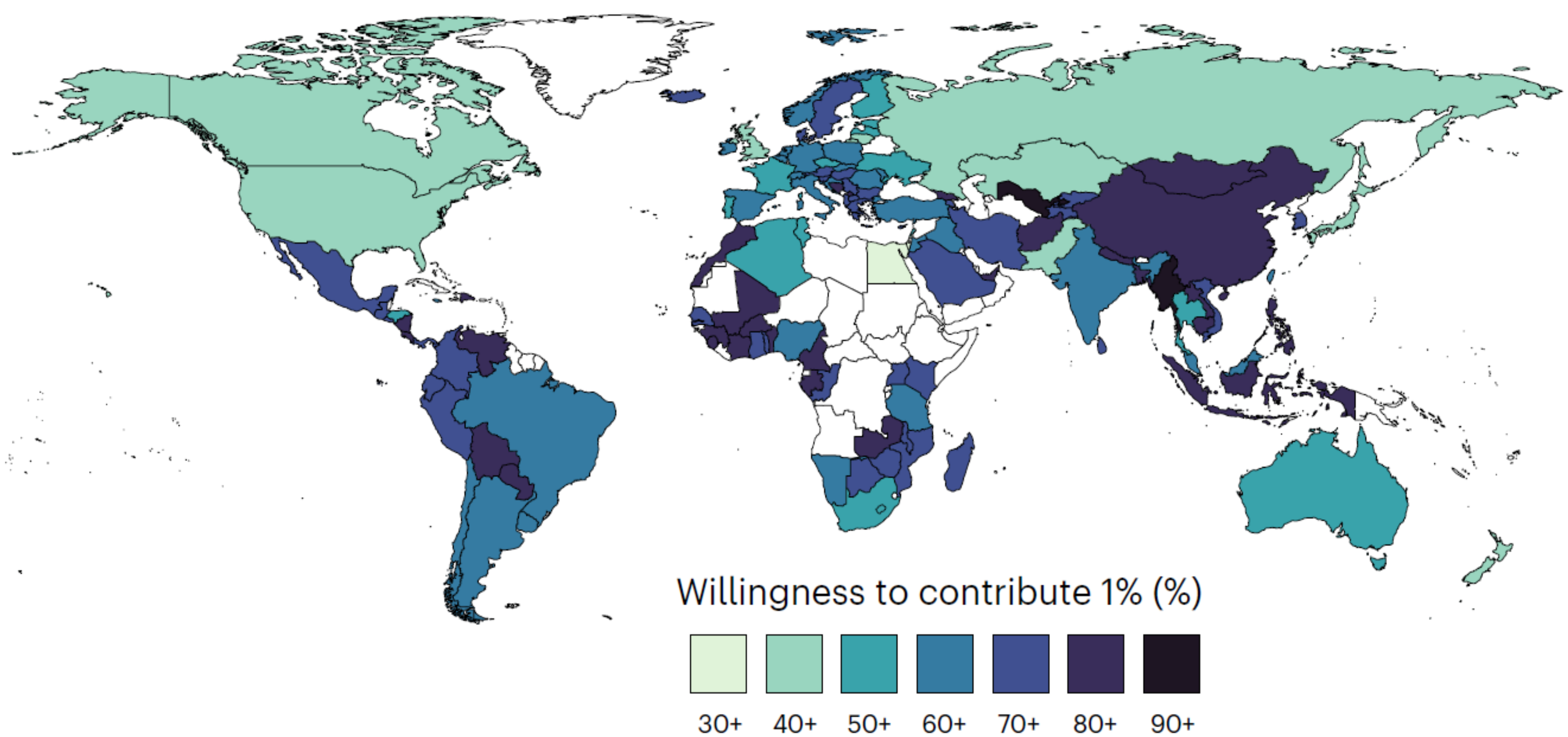

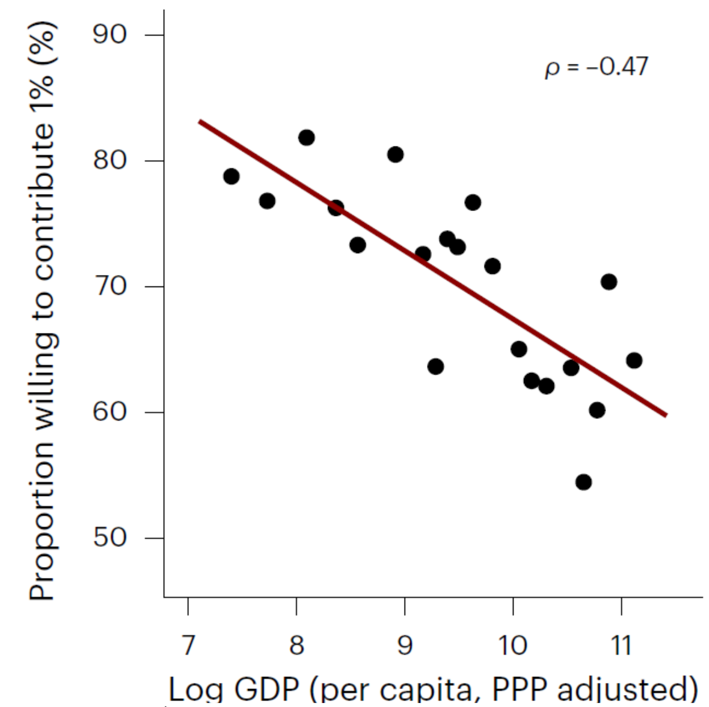

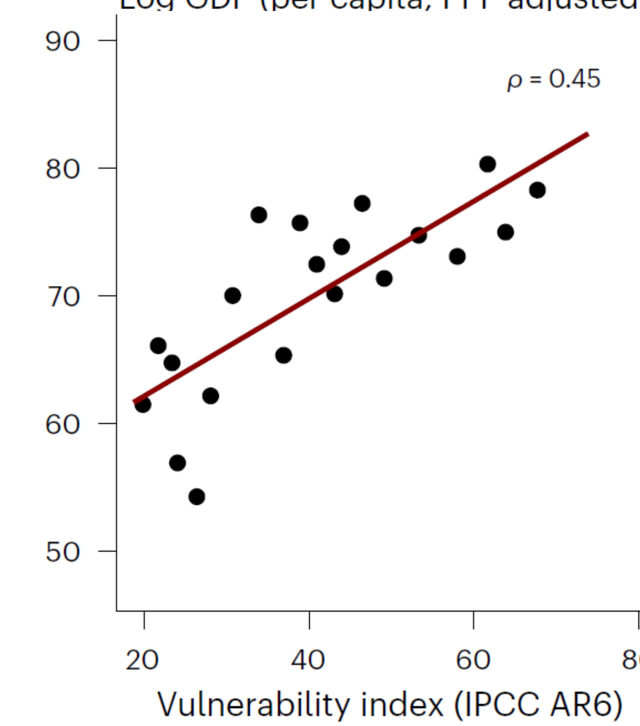

Data: Andre et al. 2024, Nature Climate Change 14: 253–259

Teorie: Spekulace o příčinách a disputace o řešeních

The Historical Roots of Our Ecologic Crisis

Lynn White, Jr.

A conversation with Aldous Huxley not infrequently put one at the receiving end of an unforgettable monologue. About a year before his lamented

helped to exterminate the monster mammals of the Pleistocene from much of the globe is plausible, if not proved. For 6 millennia at least, the

nating in our own time in the reclamation of the Zuider Zee. What, if any, species of animals, birds, fish, shore life, or plants have died out in the process? In their epic combat with Neptune have the Netherlanders overlooked ecological values in such a way that the quality of human life in the Netherlands has suffered? I cannot discover that the questions have ever been asked, much less answered.

People, then, have often been a dynamic element in their own environment, but in the present state of historical scholarship we usually do not know exactly when, where, or with what effects man-induced changes came. As we enter the last third of the 20th century, however, concern for the prob-

Zdroj: White 1967, Science 155: 1203-1207

Kontext: hodnotové trendy

Podíl respondentů s převažujícími materialistickými vs. postmaterialistickými odpověďmi v 5 západoevropských zemích podle věkové kohorty, 1970 a 1970-2006

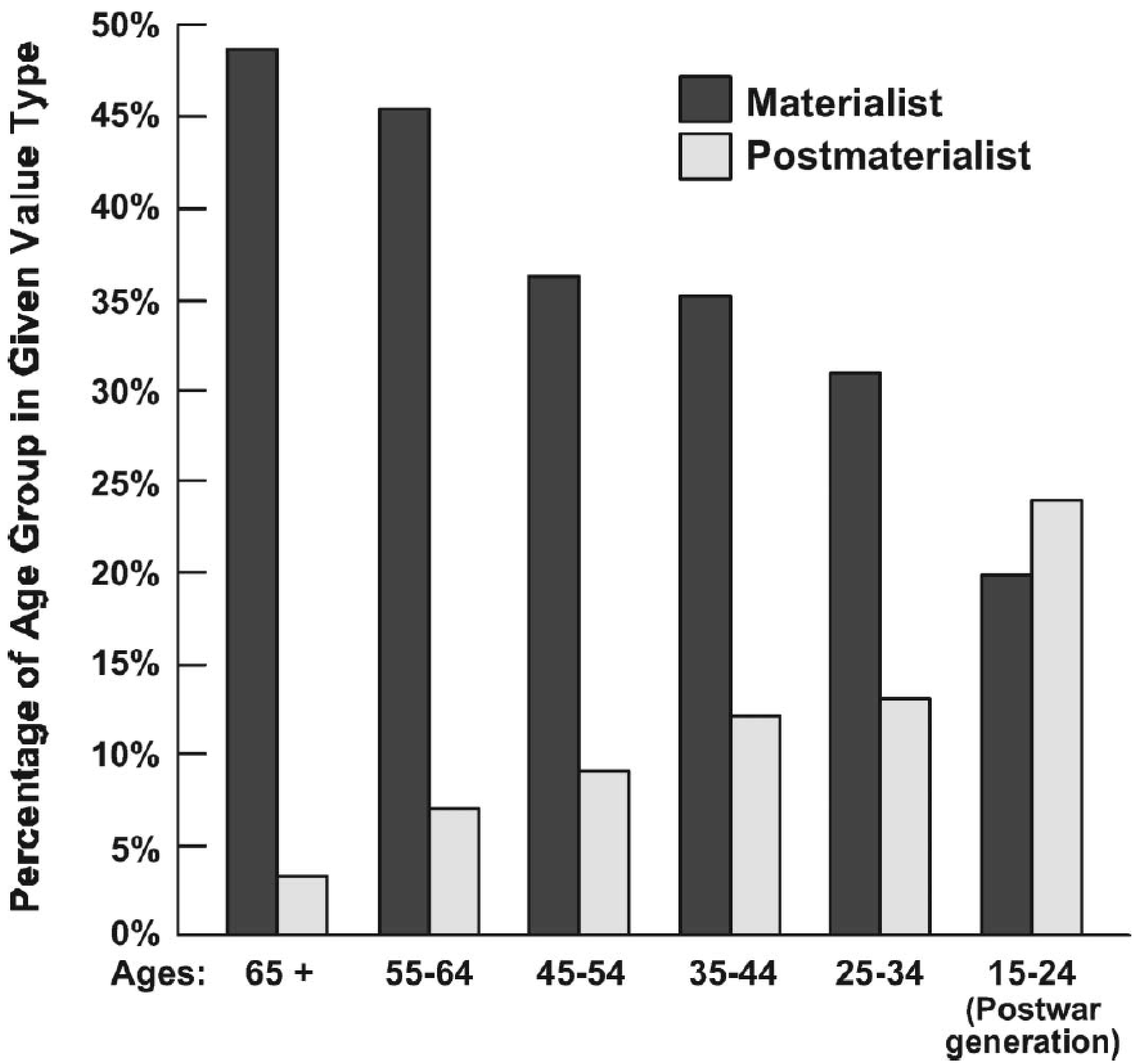

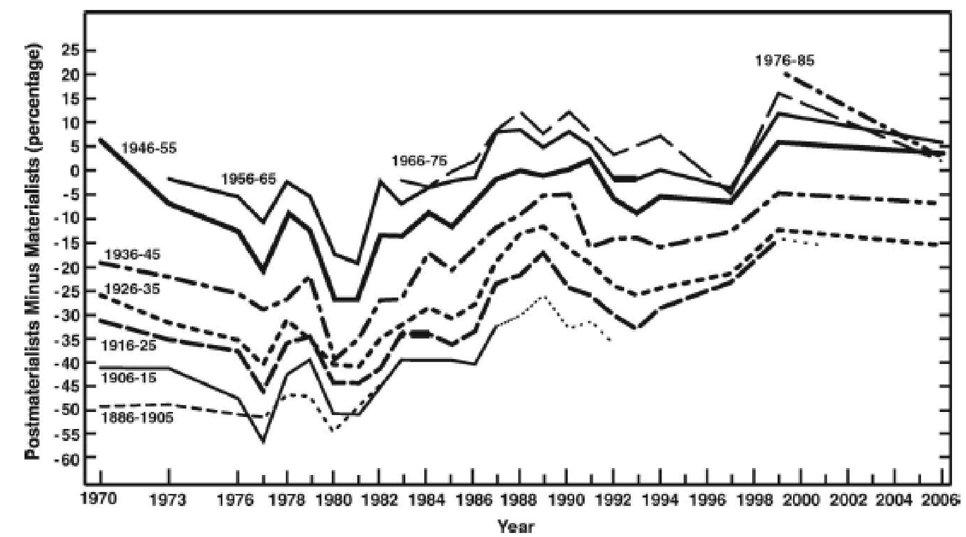

Source: Based on combined weighted sample of Eurobarometer surveys and World Values Surveys in West Germany, France Britain, Italy, the Netherlands and Belgium, in given years, using the four-item materialist/post-materialist values index.

Zdroj: Inglehart 2008, W. Europ. Polit. 31: 130-146

Kontext: kulturní vzorce

Souvisí vztah Američanů ke zvířatům (Wildlife Value Orientations: Mastery vs. Domination) s kulturními hodnotami v zemi, odkud (kdysi) přišla rodina? Reprezentativní vzorek, N = 1008

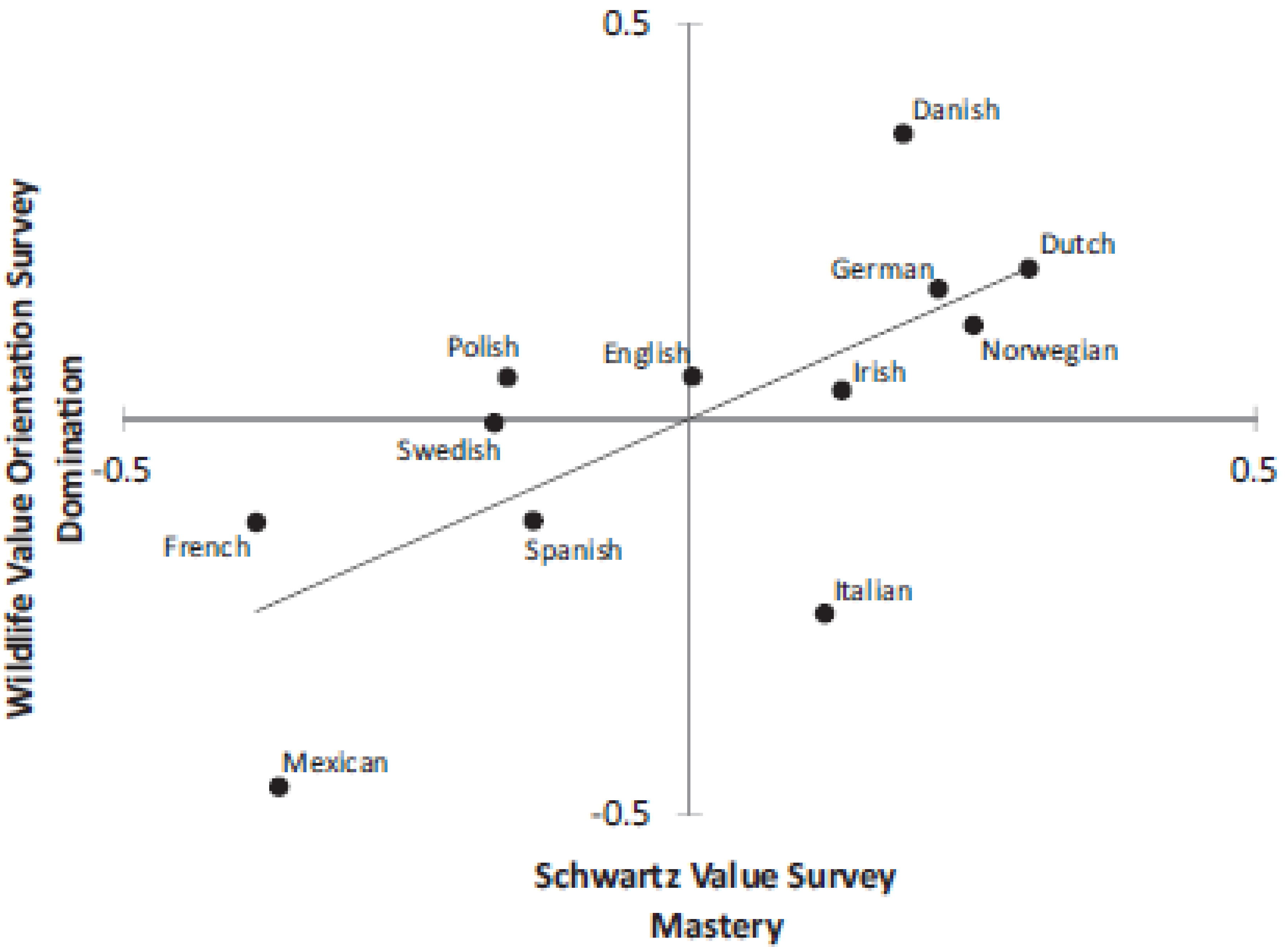

r = 0,68
P < 0,05

Zdroj: Manfredo et al. 2016: *Cons. Biol.* 30: 287–296

Kontext: sociální situace

Populační trendy savců (N=151) mimo CHÚ a sociální proměnné ve vybraných zemích (N=26), 1996-2015. Sociální indikátory označené * jsou invertované.

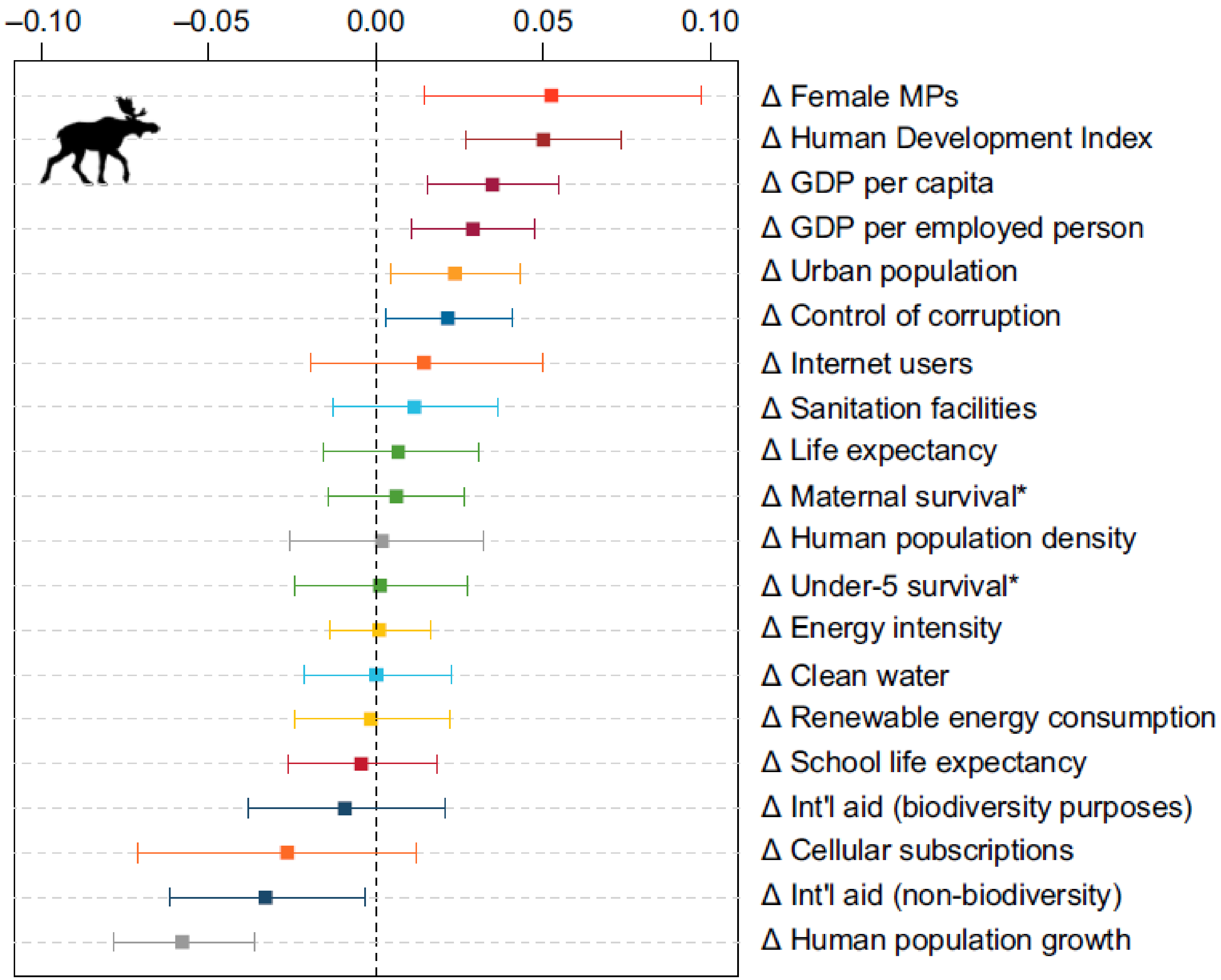

Zdroj: Ament et al. 2019: *People and Nature* 1: 305-316

Už jsme viděli: Velká akcelerace a ekonomický růst

Trendy vybraných environmentálních indikátorů (emise CO_2, N_2O, CH_4, stratosférický O_3, povrchová teplota, kyselost oceánů, lov mořských ryb, chov garnátů, toky N do pobřežních moří, úbytek tropických lesů, využívaná půda, snížení průměrné abundance druhů) vs. HDP

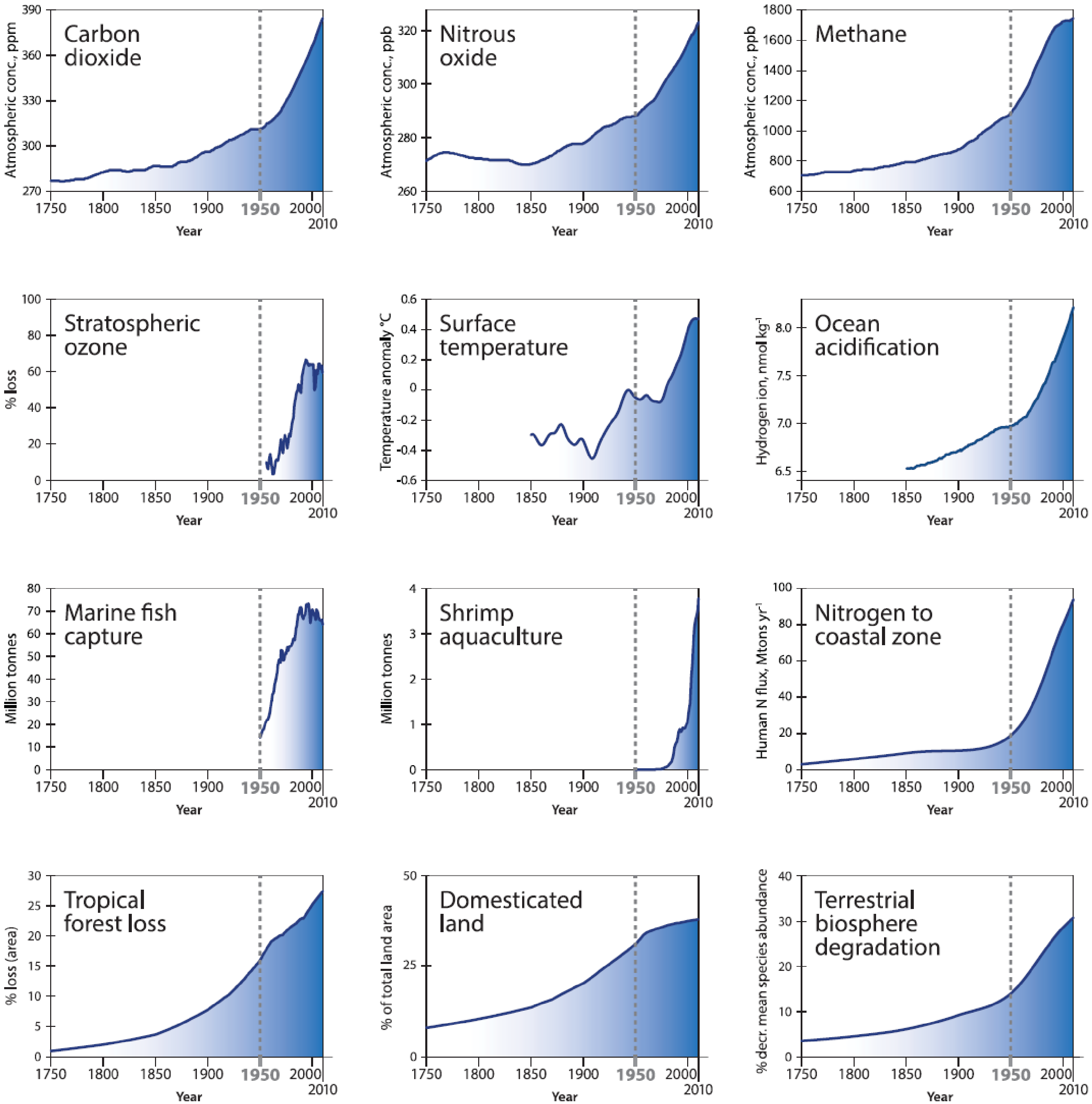

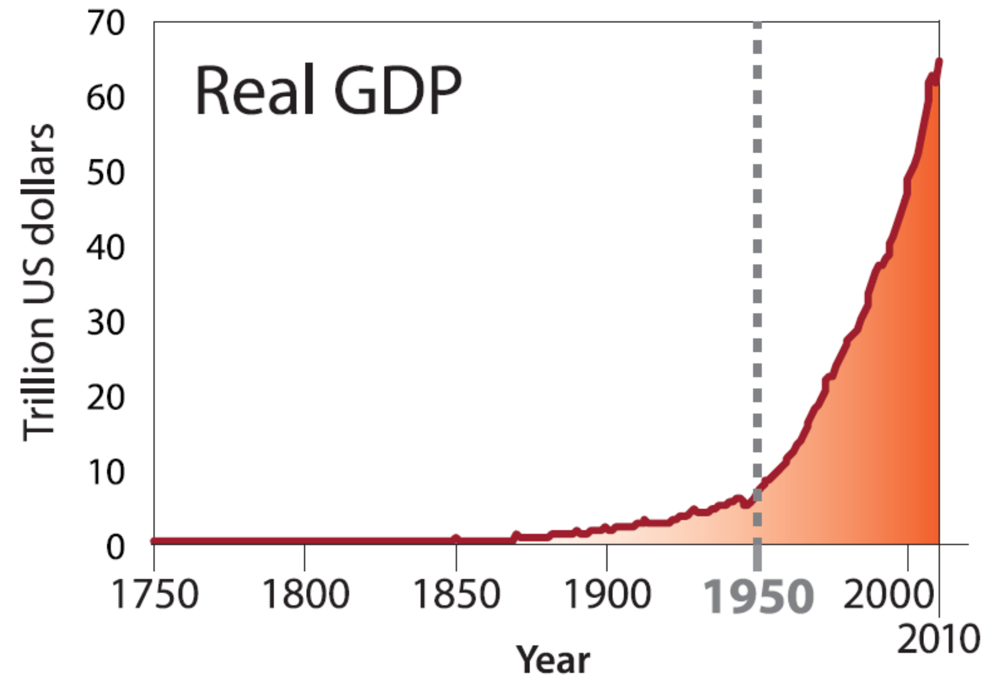

Zdroj: Steffen et al. 2015 Anthr. 2: 81-88

Materiálová náročnost ekonomického růstu

Environmentální tlaky a ekonomický růst tradičně korelovaly. Globální HDP a spotřeba materiálů v % roku 1990 (1990-2013)

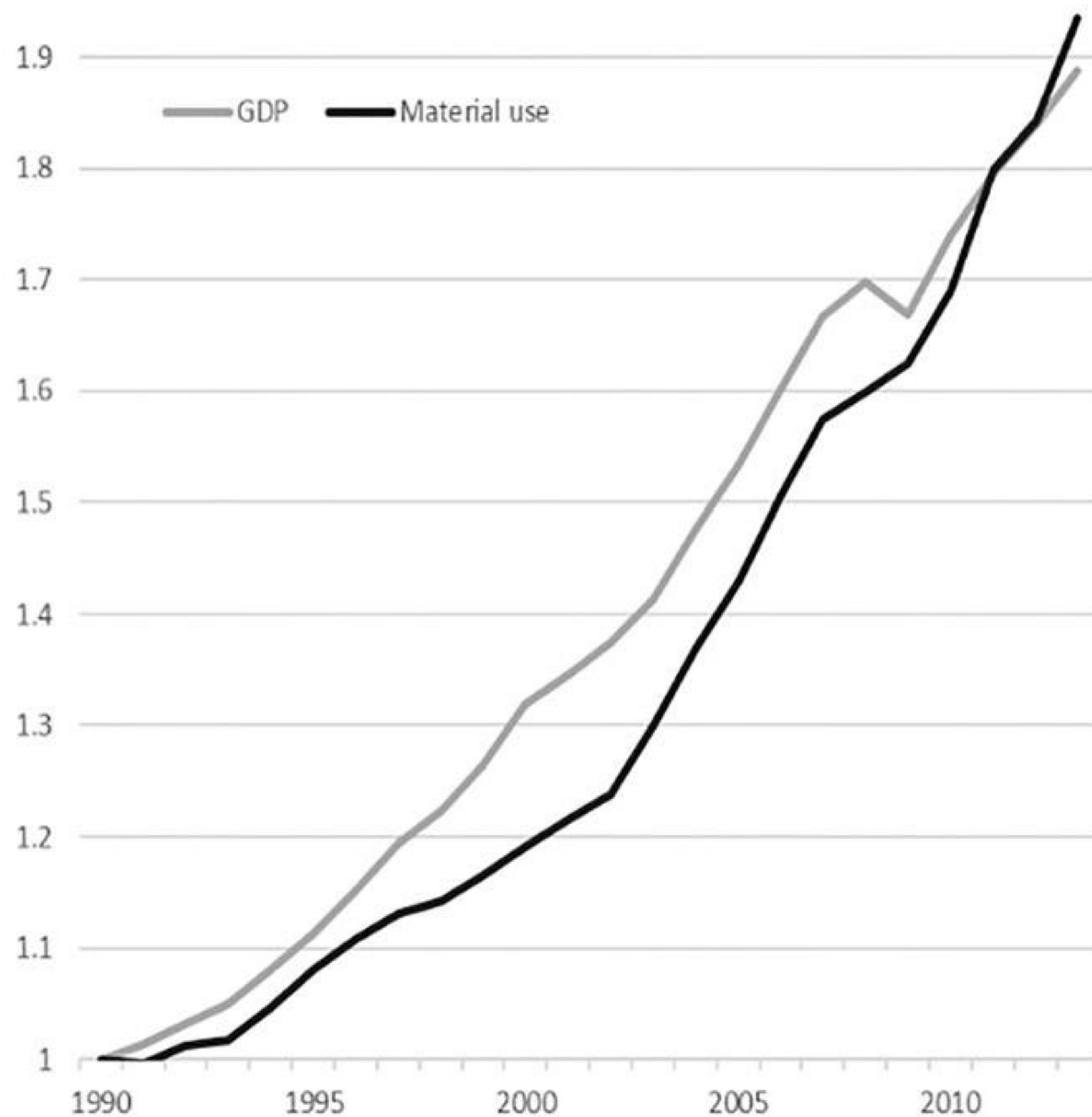

Zdroj: Hickel et Kallis 2020, New Polit. Econ. 25: 469-486

Decoupling: rozpojování růstu a environmentálních stresů

Emise oxidu uhličitého (v desítkách miliard tun) ve vybraných zemích: domácí emise a emise ze spotřeby, 1990-2016

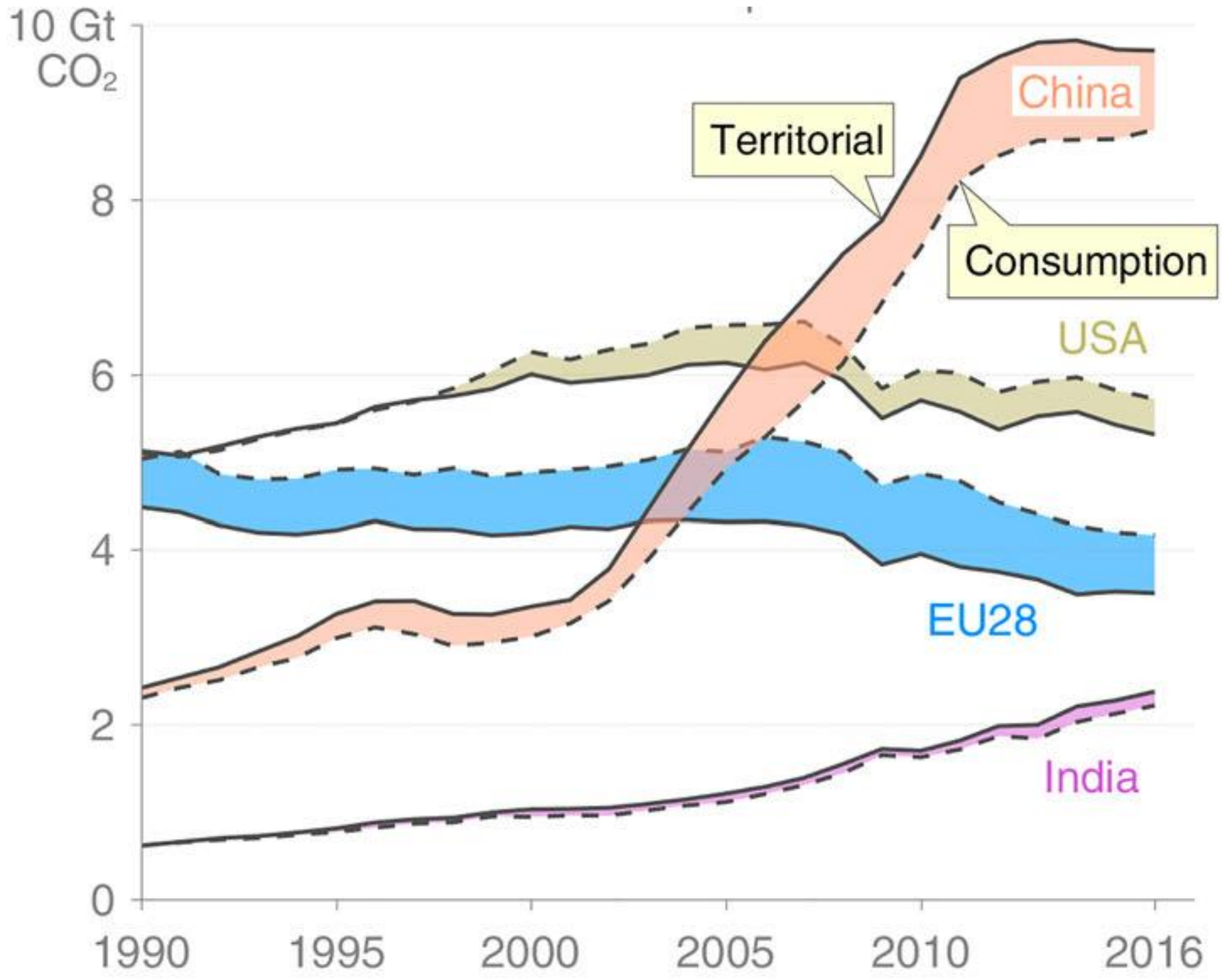

Zdroj: Hickel et Kallis 2020, New Polit. Econ. 25: 469-486

Decoupling: rozpojování růstu a environmentálních stresů

Vztah HDP na obyvatele (tisíce US$.cap^{-1}) a emisí oxidu uhličitého na obyvatele (t.cap^{-1}) z domácí produkce (od roku 1975) a ze součtu domácí produkce s bilancí emisí v importovaném/exportovaném zboží (od 1995)

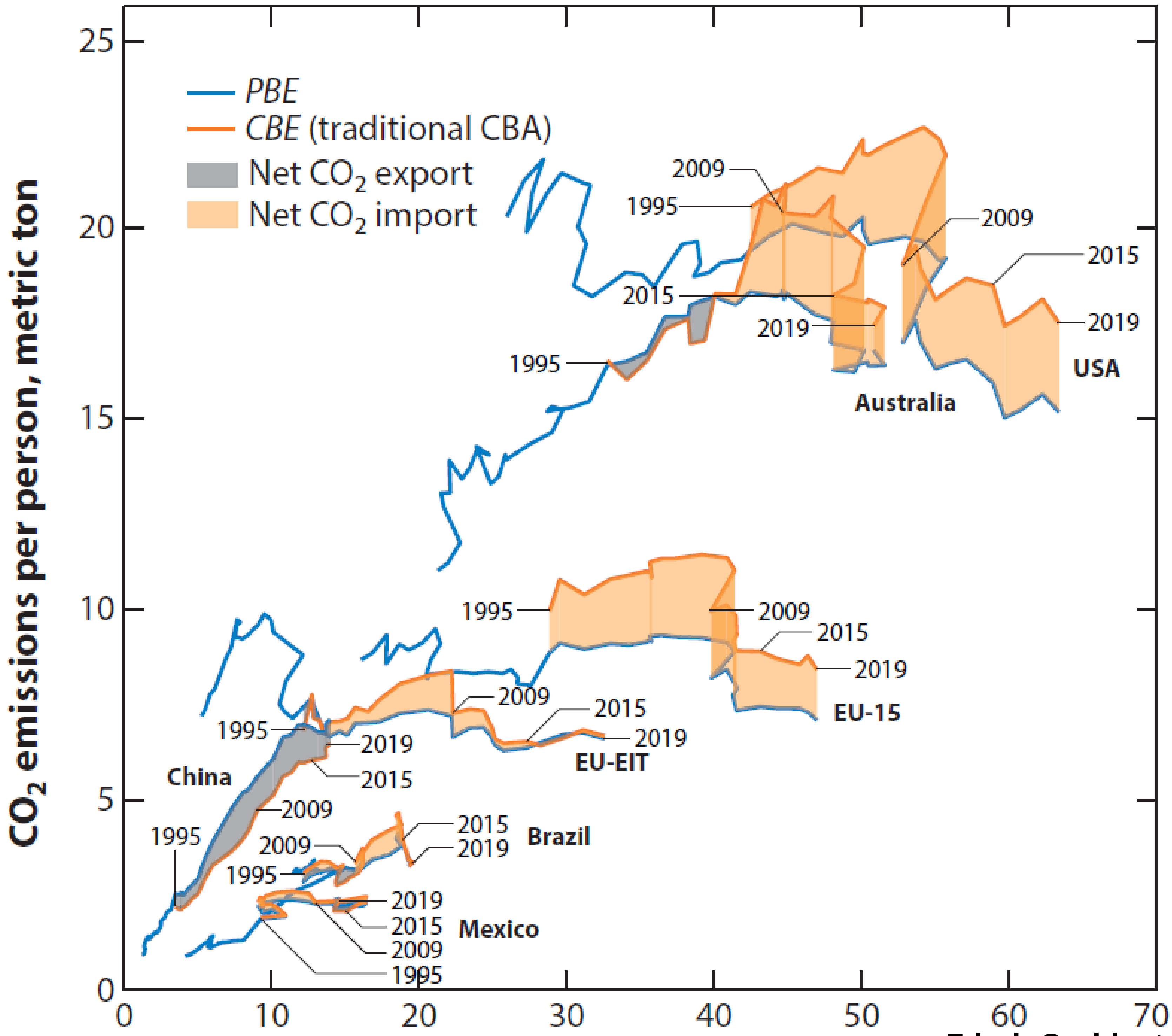

Zdroj: Grubb et al 2022, Annu Rev Envi Res 47: 753-795

Alternativní indikátory

Index of Sustainable Economic Welfare vs. HDP, Belgie 1970-2005, v 2000€.obyv^{-1}

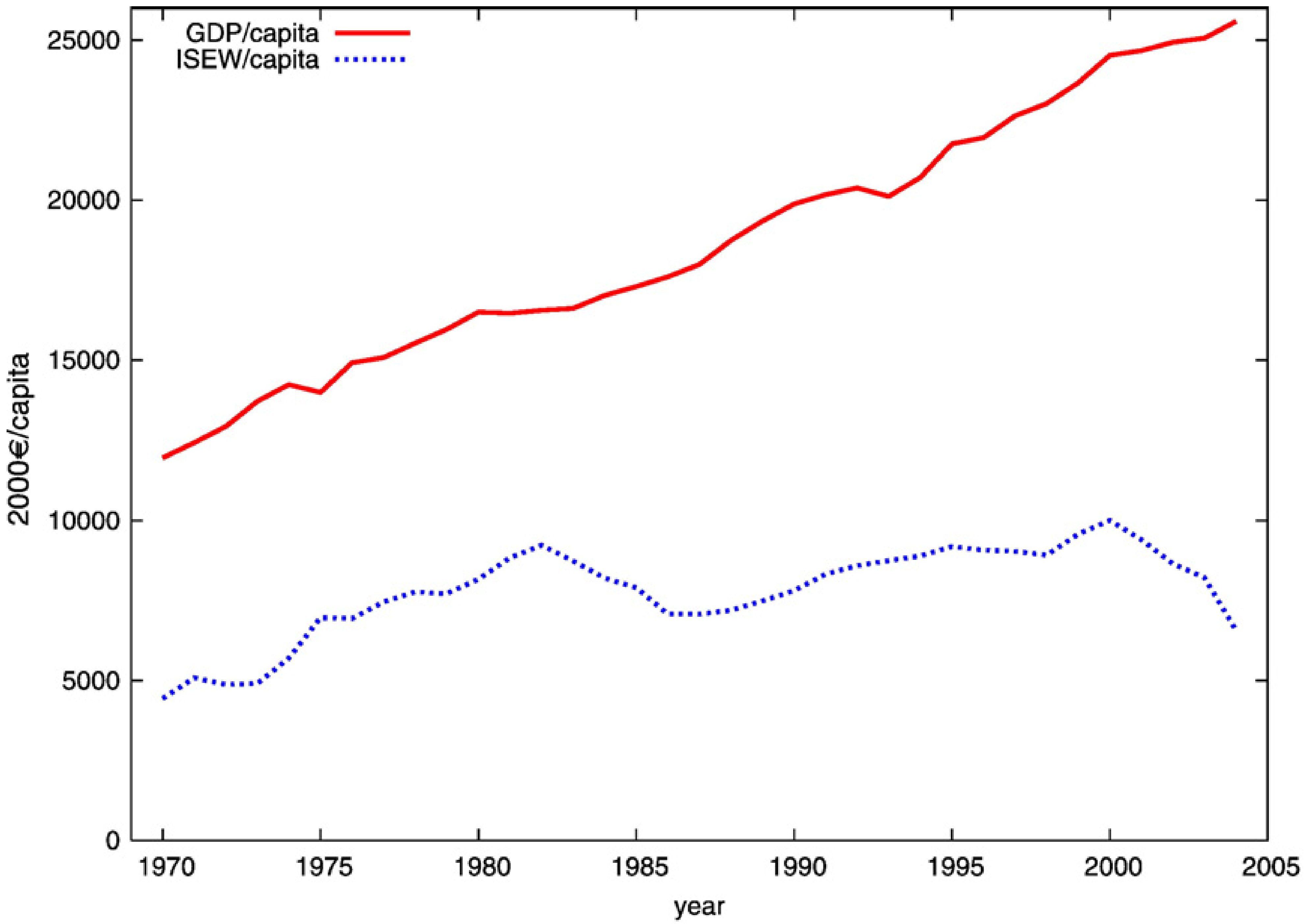

Zdroj: Bleys 2008, Ecol. Econ. 64: 741-751